

ОТЧЕТ

ЗА РАБОТАТА НА РЕГИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА „Н.Й.ВАПЦАРОВ” КЪРДЖАЛИ ПРЕЗ 2015 Г.

През изминалата 2015г. екипът на Регионална библиотека „Н.Й.Вапцаров” - Кърджали продължи да работи за утвърждаването ѝ като образователен, културен и информационен център за местната общност на базата на рационално използване на традиционни и нетрадиционни технологии в областта на събирането, разкриването, съхраняването и предоставянето на библиотечни документи и информация чрез научно организирани колекции, достъп до собствени и външни бази данни. Усилията бяха насочени към:

- оптимизиране организацията на комплектуване, поддържане и обогатяване на фондовете;
- привличане на повече ползватели на библиотечните услуги;
- насърчаване на четенето, с особено внимание към децата;
- участие в национални кампании и инициативи – Маратон на четенето, Национална библиотечна седмица, Чети с мен, Национална седмица на четенето, Библиотеката-място за учене през целия живот;
- повишаване информационната грамотност на ползвателите;
- приложение на съвременни информационни технологии в библиотечното, справочно – библиографско и информационно обслужване, което да осигури многоаспектно търсене с цел максимално удовлетворяване интересите на потребителите;
- внедряване на нови форми и практики в работата на библиотеката : отваряне на библиотеката за читателите, индивидуален подход , консултация на всеки потребител;
- подпомагане на социалната интеграция на групи в неравностойно положение;
- повишаване квалификацията на персонала.

ОСНОВНИ ЗАДАЧИ

- Комплектува, организира и опазва фондовете си, съгласно установените в нормативните документи правила;
- Осигурява свободен и неограничен достъп до информация и равнопоставеност на всички потребители;
- Извършва библиотечно-информационно обслужване и междубиблиотечно заемане;
- Осигурява възможност за достъп до национални и международни информационни бази данни, включително онлайн;
- Осигурява онлайн достъп до електронните си каталози и други собствени бази данни чрез интернет - страницата си и предоставя дистанционни услуги на своите потребители;
- Библиотеката е архив на местната книжнина и печат и център на библиографията по краезнание; издирва, организира, съхранява и предоставя за ползване краеведски документи, публикации и информация за региона;

- Осъществява издателска дейност - изработва и разпространява библиографски указатели, краеведски и информационни издания и пр.;
- Подпомага научно–изследователската работа в областта на библиотекознанието, библиографията и краезнанието и участва в социологически проучвания във връзка с книгата и четенето;
- Оказва съдействие на общинското ръководство при реализиране на културната политика в областта на библиотечното дело;
- Извършва координационна, експертно – консултантска и квалификационна дейност за всички библиотеки на територията на област Кърджали;
- Организира и провежда културно-образователни инициативи, насочени към насърчаване на любовта към книгите и четенето;
- Събира, обработва и предоставя информация за библиотеките от областта на органите на държавна и местна власт и предлага конкретни мерки за подобряване на тяхната дейност;
- Оказва съдействие на Министерство на културата при осъществяване на държавната политика в областта на библиотечно – информационното обслужване;
- Координира изграждането на регионалните автоматизирани мрежи и е център на териториалната автоматизирана библиотечно – информационна мрежа;
- Разработва и участва в реализирането на програми и проекти, свързани с продължаващо образование, културна интеграция и гражданско участие в подкрепа на препоръките за обучение през целия живот и изграждане на информационна грамотност;
- Координира краеведската дейност на библиотеките в региона;
- Координира работата си с културните институти на територията на общината и региона;
- Поддържа партньорски контакти с институции, обществени организации, НПО, сдружения, съюзи и библиотеки от страната и чужбина;

БИБЛИОТЕЧНИ ДЕЙНОСТИ

КОМПЛЕКТУВАНЕ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА БИБЛИОТЕЧНИТЕ ФОНДОВЕ

Едно от основните направления в библиотечната работа е обновяването и обогатяването на библиотечните фондове с традиционни библиотечни документи и нетрадиционни носители на информация.

В края на 2015 г. фондът на РБ „Н.Й.Вапцаров” наброява 261 163 библиотечни единици.

През годината в КДФБ и инвентарната книга са регистрирани 1523 тома библиотечни документи на обща стойност 18 838,01 лв. в това число: закупени – 300 б.е. на стойност 4379,84 лв. и дарения – 1036 б.е. на стойност 9 629,58 лв. За пети път Библиотеката участва с проект в Програма „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност” на Министерство на културата. Бяха закупени 116 тома литература на стойност 1999,80 лв.

Библиотеката обогати фонда си с 400 тома литература от всички отрасли на знанието, дарени от СУ”Св.Климент Охридски”. Дарението бе връчено лично от ректора на университета професор Иван Илчев.

През изтеклата година РБ”Н.Й.Вапцаров” предложи на своите ползватели 88 заглавия на периодични издания на стойност 6104,68 лв. Абонаментът на периодичните издания е обсъден и приет от комисията по комплектуване след анализ на търсенето и потреблението им. Продължи доизграждането на Електронен каталог на периодичните издания /ЕКПИ/. В него са въведени 326 заглавия. Инвентирани са 188 тома подвързани периодични издания, съхранявани в читалня „Обществени науки”. Същите са отразени в ЕКПИ и в традиционния фишов каталог.

Опазване на фонда и вторичен подбор

През изминалата година няма отчислени библиотечни документи. Подвързани са 168 тома: 62 - периодични издания и 106 - книги.

Книгообезпеченост на жител - 3,86 %

Книгообезпеченост на читател – 103,5

ОБРАБОТКА И КАТАЛОГИЗАЦИЯ НА БИБЛИОТЕЧНИТЕ ФОНДОВЕ

През изтеклата 2015 г. са обработени и каталогизирани 1523 тома б.е. Създадени са записи в Електронен каталог книги /ЕКК/, документите са обработени и предадени в отделите. Към 31.12.2015г. ЕКК съдържа 17 722 записа. Записите, въведени през изтеклата година са 1786.

През 2015 г. фондът на сектор „Краезнание” и сбирките по краезнание в Заемна, Читалня „Обществени науки” и Детски отдел бяха прекласирани и представени в ЕКК – 543 записа. В края на 2015 г. фондът на сектора е 1448 тома, представени в ЕКК с 1257 записа. Завърши прекласирането и представянето в ЕКК на книгите по история от секторите „Заемна” и читалня „Обществени науки” – 427 заглавия. Новите сигнатури са отразени и в традиционните каталози. За ГК са описани и вмъкнати 1973 фиша. Приети и свързани с ГК са много стойностни дарения. С една част от тях са заменени физически изхабени библиотечни документи, а новите за библиотеката заглавия са регистрирани.

СПРАВОЧНО - БИБЛИОГРАФСКО И ИНФОРМАЦИОННО ОБСЛУЖВАНЕ

През 2015 г. са направени 1473 справки / 7 от които писмени/, 1892 консултации и справки по телефон и имейл, 63 краеведски. Подредени са 12 витрини „Нови книги”, 21 тематични витрини, на сайта на библиотеката и на страницата и във Фейсбук редовно се публикуват информационни списъци за нови книги и абонамент, съобщения за организираните от библиотеката информационно-образователни прояви. Съставени и отпечатани са библиографски справки и диплянки за български творци : Николай Нинов, Калин Терзийски, Петър Василев, Петя Караколева, препоръчителен списък „Светът без дрога – по-добро място за живеене” и други.

Фондът на Краезнание се обогати със 75 тома, представени на Фейсбук страницата на библиотеката в 7 тематични обзора. Прегледаната централна периодика е 3716 бр. вестници и 538 бр. списания. За 2015 г. в БД „Краезнание” са въведени 3121 записа в т.ч. 583 от централната периодика. В Тематична картотека са въведени 2011 записа.

ОБСЛУЖВАНЕ НА ЧИТАТЕЛИ

Обслужването на читатели в РБ се извършва в следните сектори и отдели: Детски отдел, Заемна за възрастни, Читалня Обществени науки, читалня „Изкуство” ,читалня „Техника и приложни науки” ,читалня „Краезнание”, Филиал 2 в ж.к. „Младост” и Филиал 3. От 2008г. е въведено електронно обслужване на потребителите в Детски отдел и Заемна за възрастни, а от ноември 2015 г. - нова система за обслужване и статистика e-Lib. Работното време за потребители е приведено в съответствие с приетия от МК „Стандарт за библиотечно-информационно обслужване”.

През отчетната година са регистрирани 2524 читатели : 1037 до 14 години, 1487 – над 14 години; 971 жени и 516 мъже. С основно образование са 561 читатели, със средно – 424 и с висше – 502. Посещенията в библиотеката са 35 805 като 2 224 от тях са за ползване на компютър.

През 2015г. РБ възроди своя стара традиция – Лятна читалня. Всеки вторник и четвъртък през месеците юли и август от 10 до 13 часа в градската градина на посетителите бяха предоставяни книги, забавни и развлекателни издания за деца, местни и централни периодични издания. В рамките на този сравнително кратък период лятната читалня се радваше на интереса на гражданите и гостите на града и имаше над 200 посещения.

През изминалата година сайтът на библиотеката www.libkli.com има 3257 посещения, 1707 от които уникални.

В социалната мрежа Фейсбук РБ „Н.Й.Вапцаров” има 3182 приятели .

Заетите библиотечни материали през 2015 г. са 83 819 б.д. От тях заети за дома - 63372

Чрез междубиблиотечно заемане са изпълнени 7 заявки. Заети са 10 библиотечни документа.

Посещаемостта е 14,19

Обръщаемост на фонда - 32,09 %

Читаемост - 33,2 т

Обхватност - 4%

Информационната грамотност е в сърцевината и на ученето през целия живот. Тя помага на хората ефективно да търсят, използват и създават информация с цел постигане на лични, професионални и образователни цели. Ученето през целия живот дава възможност на отделните личности да се възползват от предизвикателствата на развиващата се глобална среда. В информационно-обучителния център „Библионет” са проведени 8 групови обучения на 54 потребители. Обучителните модули бяха насочени към добиване на умения за работа с интернет, с различните информационни и комуникационни канали и популярните социални мрежи.

Индивидуално обучени и консултирани са 639 потребители.

ЕКСПЕРТНО - КОНСУЛТАНТСКА И КООРДИНАЦИОННА ДЕЙНОСТ

През измината година методистът на библиотеката е оказал експертно-консултантска помощ на 34 читалищни библиотекарски, 5 библиотеки са посетени на място. Обобщени са статистическите данни за дейността на читалищните библиотеки за 2014 г. Отчетът е представен в МК. Актуализирана е базата данни за читалищните библиотеки в региона. В област Кърджали има 85 действащи читалищни библиотеки. В община Кърджали те са 26, община Ардино – 20, община Джебел – 6, община Кирково – 12, община Крумовград – 12, община Момчилград – 5 и община Черноочене – 4.

По проект „Библиотеката – обединителен център на НПО сектора и общността в региона Кърджали, Враца и Разград”, осъществен съвместно с Фондация „Глобални библиотеки” – България бяха обучени 42 библиотекарски от областта за работа с неправителствения сектор и гражданското общество.

ИЗДАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Съставени и отпечатани са библиографски справки и диплянки за Калин Терзийски, Николай Нинов, Петър Василев, препоръчителен списък „Светът без дрога по-добро място за живеене”, информационни флаери и плакати за акция под надслов „Да си върнем Младежкия дом” по проект „Библиотеката – обединителен център на НПО сектора и общността в региона на Кърджали, Враца и Разград”.

КУЛТУРНИ И ОБРАЗОВАТЕЛНИ ИНИЦИАТИВИ

През цялата година в библиотеката са подреждани витрини, свързани с бележити дати и годишнини. По проект „Библиотеката – обединителен център на НПО сектора и общността в региона на Кърджали, Враца и Разград” се проведе информационно изложение на НПО сектора от областта. Представени бяха 11 издания в 12 творчески срещи. По повод 142 –та годишнина от обесването на Васил Левски съвместно с Община Кърджали, Общински комитет „Васил Левски” и вестник „Нов живот” библиотеката проведе конкурс за есе на тема „Моят Левски”. Победителите бяха наградени от кмета на Общината на общоградското тържество пред паметника на Апостола.

Библиотеката участва в четвъртата национална кампания „Маратон на четенето”, второто издание на националната кампания „Чети с мен”, в националната кампания „Читател на годината”, в националната седмица на четенето, организирана от МОН.

По-важни културно – информационни събития през 2015г.

25 март – Среща с Калин Терзийски на тема : „Има надежда за надмогване на наркотичната зависимост”, в партньорство с Общинския съвет по наркотични вещества.

2 – 23 април – Национален маратон на четенето. В инициативите за насърчаване на четенето, организирани от библиотеката, се включиха кметът на Община Кърджали и местни творци. Те се срещнаха с деца от детските градини и заедно четеха любими приказки.

17 април – Представяне на книга с приказки на италиански език „Favole del Bosco” /„Горски приказки”/ на Маргарита Павлова в гимназията с преподаване на чужди езици „Хр.Ботев”.

20 април – Среща с писателя Борислав Ганчев и карикатуриста Николай Арнаудов. Изложба с творби на Николай Арнаудов в детския отдел на библиотеката.

21 – 22 април – Представяне на книгата „Луната на Жуана” на португалската писателка Мария Тереза Гонзалеш, съвместно с Общински съвет по наркотичните вещества.

23 април – Литературно четене на творци от област Кърджали, в партньорство с Арт-галерия „Кръг”.

28 април – Състезание с презентации на ученици от 4 клас на СОУ „Отец Паисий” в четири тематични области.

8 май - Представяне на новата книга на журналиста Николай Нинов „Повторени сънища. Фотописи от мистична България”, съвместно с НЧ „Обединение 1913”.

20 май – Среща на любителите на фентъзи романа с Василиса Мей / Моника Атанасова/, съвместно с НЧ „Обединение 1913”.

6 юни – Участие на библиотеката във второто издание на инициативата „Чети с мен” –

Парк „Арпезос – Север”, в партньорство с Община Кърджали и местни творци.

18 юни – Представяне на книгата „Хроники на словото” на журналиста Петър Бакалов., съвместно с читалище „Обединение”.

7 юли - Откриване на Лятна читалня в градската градина.

14 октомври – Представяне на книгата на Теофана Текелиева „Кърджали 1912 – 2015. Столетието”. Организира се в дните на Кърджали, съвместно с Община Кърджали, вестник „Нов живот” и НЧ „Обединение 1913”.

15 октомври – Литературно четене на местни творци „С ритъма на любовта”, в партньорство с НЧ „Обединение 1913”.

17 ноември – Среща с писателя Спас Мавров и представяне на книгата му „Алхимията като наука”, съвместно с НЧ „Обединение 1913”.

25 ноември – Среща с авторите на „Книга за всеки българин” – Динко Иванов и Ирина Червенкова в партньорство с НЧ „Обединение 1913”.

5 декември – Акция „Да си върнем Младежкия дом” в изпълнение на проект „Библиотеката – обединителен център на НПО сектора и общността в региона на Кърджали, Враца и Разград”.

21 декември – Представяне на книгата на Петър Василев „Наследство” в партньорство с вестник „Нов живот”.

ПРОЕКТИ, ПРОГРАМИ И ПАРТНЬОРСТВА

Проектно предложение „Създаване на дигитален център „Родопа” в РБ „Н.Й.Вапцаров” гр. Кърджали за конвертиране на уникални обекти с културна стойност от региона за първи път” по Програма БГ08 „Културно наследство и съвременни изкуства”, Мярка 2 „Документиране на културната история”. Предложението е класирано в резервния списък и не получи финансиране.

Участие в изпълнението на дейностите по проект на Фондация „Глобални библиотеки – България” „Библиотеката – обединителен център на НПО сектора и общността в региона на Кърджали, Враца и Разград”.

Проектно предложение „Творецът в мен” към НФ „Култура”, Програма „Публики”. Предложението не получи финансиране.

По Програма „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност” на МК библиотеката получи финансиране в размер на 1600 лева за обновяване на книжния фонд.

Продължи партньорството на РБ „Н.Й.Вапцаров” с Община Кърджали, НЧ „Обединение 1913”, вестник „Нов живот”, Военен клуб, Художествена галерия „Станка Димитрова”, СОУ „П.Р.Славейков”, СОУ „Й.Йовков”, СОУ „Владимир Димитров – Майстора”, СОУ „Отец Паисий” и ГПЧЕ „Хр.Ботев”, ОУ „Св. Св.Кирил и Методий”, ОУ „Св. Климент Охридски”, неправителствени организации от област Кърджали: Дружество "Приятел на САЩ", Сдружение "Инициатива за развитие – Кърджали решава", „Сдружение устойчиво развитие”, Сдружение „Академия БГ”, Сдружение „Жени за жени”, Сдружение „Перперикон”, Сдружение „Туристическо дружество „Кърджали”, Сдружение “Аз искам да дишам”, Клуб “Будител”, Клуб “Неиздадени ръкописи”, НЧ "Петър Мирчев 1954", НЧ "Родопски фар 1938", НЧ "Гео Милев 1962", Сдружение „Възраждане 2004”, Национална асоциация „Зелен свят”, Агенция за регионално икономическо развитие и инвестиции - АРИРИ, Астрономически клуб „Вега” , Дружество на художниците, Източно родопски регионален съвет по краезнание, Партньори - Кърджали, Тракийско дружество „Димитър Маджаров”.

ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ

През изминалата година събитията в РБ „Н.Й.Вапцаров” бяха редовно отразявани в местните и централни традиционни и електронни медии. Публикувани са 137 статии за библиотеката - 46 в печатни и 91 в електронни медии. Излъчени са 16 телевизионни репортажи и 12 радиопредавания.

ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ. ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

В РБ „Н.Й.Вапцаров” работят 21 библиотечни специалисти.

По проект „Библиотеката – обединителен център на НПО сектора и общността в региона на Кърджали, Враца и Разград”, който се финансира в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009 - 2014 г. и се изпълнява от фондация „Глобални библиотеки – България“ в партньорство с Фондация „Помощ за благотворителността в България”, библиотечните специалисти участваха в обучителна програма „Ролята на библиотеките като партньор на НПО в постигането на местни каузи”. В два петдневни модула през месеците юни и септември те придобиха допълнителни умения и знания как да превърнат библиотеката в обединителен информационен и ресурсен център, форум на местното гражданско общество и да създават връзки между НПО в Кърджали и гражданите, както и да предоставят платформа за колективни граждански действия по важни местни проблеми и въпроси. Разгледани бяха

изключително важни за развитието на библиотеките въпроси: методи за набиране на информация, изследване нуждите на различни групи потребители, формиране на общностни проблеми и приоритети, създаване и поддържане на партньорства, застъпничество, разработване на проекти. В обучението се включиха 46 библиотечни специалисти от Регионална библиотека и обществените библиотеки от област Кърджали. Обученията създадоха необходимата база от знания за това как библиотеките да се превърнат в ресурсен център, обединяващ работата на НПО сектора в региона, нуждите на местните общности, политиките на местните власти. Придобитите умения ще допринесат за организиране на местното гражданско общество за действия по важни местни проблеми и общи каузи.

Един библиотекар участва в семинар на тема „Развитие капацитета на обществените библиотеки за разработване и управление на проекти”, организиран от Фондация „Глобални библиотеки” в НБ „Иван Вазов”, Пловдив – 18-19 юни 2015 г.

Трима библиотечни специалисти взеха участие в годишния семинар за библиотечни софтуерни продукти на фирма „СофтЛиб” и представяне на нови библиотечни практики от колеги от страната – 23 - 25 септември 2015 г. в град Сливен.

Обучени за работа с новата система за обслужване и статистика e-Lib са 12 библиотекари.

ЗДРАВΟΣЛОВНИ И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД

В библиотеката съществува добра организация на дейностите за безопасност и здраве при работа и са изпълнявани всички изисквания на Закона за здравословни и безопасни условия на труд и подзаконовите нормативни актове, свързани с неговото приложение.

Със заповед на директора е определено длъжностно лице по здраве и безопасност и лице, което да го представлява пред контролните органи на инспекцията по труда. Учредена е група по условия на труд, която работи съгласно утвърден план. През 2015 г. са проведени 4 заседания на ГУТ, проведено е ежегодно обучение, съгласно изискванията на Наредба №4/1998 г. През отчетния период в библиотеката е създадена организация за провеждане на инструктажи по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд. Извършвани са редовно началните и периодични инструктажи.

МАТЕРИАЛНО - ТЕХНИЧЕСКА БАЗА И СГРАДЕН ФОНД

Библиотеката се помещава в сграда, строена през 1969 и вече се нуждае от неотложен основен ремонт. Дограмата е стара и нефункционална, не уплътнява достатъчно, а това води единствено до преразход на енергия. Асансьорът е толкова стар модел, че е невъзможно да бъде поправен. Условията в основното книгохранилище не отговарят на стандартните норми за съхранение въпреки поставените влагоабсорбатори и вентилационна тръба. Сградата на библиотеката е включена в проект на Община Кърджали за енергийна ефективност, който предвижда и смяна на дограма и основен ремонт.

Филиал 2 се намира в ЖК „Младост”, в помещение - общинска собственост. През 2015 г. бяха подменени стъкла и витрини, беше поставена информационна табела.

Библиотеката разполага с компютърна, аудиовизуална и копирна техника.

АДМИНИСТРАТИВНА И ФИНАНСОВА ДЕЙНОСТ

Основните документи на библиотеката са съобразени със: Закон за обществените библиотеки, Правилник за дейността на библиотеката, Наредба за съхраняване, ползване и разпореждане с документи от библиотечния фонд, Закон за закрила и развитие на културата и всички нормативни документи, касаещи дейността. Вътрешните нормативни документи са приети на Дирекционен съвет и всички служители са запознати с тях. Проведени са 11 заседания на Дирекционния съвет.

Всички служители са запознати Етичния кодекс на библиотекаря. Правилата за обслужване на потребителите и ценоразписа на услугите са поставени на достъпни за читателите места.

Бюджет и Финанси

РБ „Н.Й.Вапцаров” е третостепенен разпоредител с бюджетни кредити. Основен източник на финансиране на библиотеката е субсидия от Републиканския бюджет чрез бюджета на Община Кърджали, собствени приходи, дарения, проекти и програми.

Приходи: 263 469 лв.

- субсидия от Републиканския бюджет: 252 240 лв.
- собствени приходи: 3 000 лв.
- дарения: 9 629 лв.
- проекти: 1 600 лв.

Разходи: 223 439 лв.

- заплати и възнаграждения: 128 993 лв.
- други възнаграждения и плащания на персонала: 10 661 лв.
- задължителни осигурителни вноски от работодател: 24 598 лв.
- издръжка: 52 827 лв. в т. ч. за набавяне на библиотечни документи: 10 753 лв.
- придобиване на програмни продукти: 5 100 лв.
- придобиване на материални активи: 1 260 лв.

През 2015 г. заплатите на работещите в библиотеката бяха увеличени с 40 лв., успоредно с увеличението на минималната работна заплата. Средната брутна заплата за 2015 г. е 541 лв.

Мисията на съвременната библиотека е да осигурява свободно движение на информация, да предлага достъп до образование, знания и участие в обществените дейности. Ръководството и екипът на Регионална библиотека “Никола Й. Вапцаров” ще продължават да работят за разширяване на предоставяните библиотечни и информационни услуги. Със съвременната си информационна система на обслужване и с повишаване квалификацията на специалистите, библиотеката категорично ще поеме ролята на медиатор между натрупаните информационни масиви и търсещите знание потребители и ще се развива и в следващите години, отстоявайки мястото си на една от водещите институции в духовния живот на Кърджали.